

FINNMÁRKKU MEAHCCEDUOPMOSTUOLLU

NORGGA DUOPMOSTUOLUT

**Jahkedieđáhus 2022
Finnmárkku
Meahcceduopmostuollu**

**Årsmelding 2022
Utmærksdomstolen
for Finnmark**

Innledning

Utmarksdomstolen for Finnmark er etter Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke av 17. juni 2005 nr. 85 etablert som en særdomstol som skal behandle de tvister om rettigheter som måtte oppstå etter at Finnmarkskommisjonen har utredet rettighetsforholdene i et felt. Domstolen er bemannet med en leder, en nestleder, tre faste medlemmer og to varamedlemmer. Domstolens medlemmer er konstituert som embetsmenn uten noen nærmere tidsavgrensning, og konstitusjonen gjelder inntil domstolen har sluttført sitt oppdrag.

Utmarksdomstolen for Finnmark består av følgende medlemmer og varamedlemmer:

- lagdommer Nils Asbjørn Engstad, leder
- sorenskriver Marit Nervik, nestleder
- advokat Benny Solheim, medlem
- sjefsforsker Jan Åge Riseth, medlem
- arkeolog/gårdbruker Kjersti Schanche, medlem
- resultatområdeleder Charles Hansen, varamedlem
- PhD-kandidat Aila Biret Henriksen Selfors, varamedlem

Lagdommer Susann Funderud Skogvang er med virkning fra 1. desember 2022 gitt avskjed etter søknad fra konstitusjonen som varamedlem, og Aila Biret Henriksen Selfors er utnevnt til varamedlem med virkning fra samme dato.

Utmarksdomstolen for Finnmark er samlokalisert med Hålogaland lagmannsrett i Tromsø. Dommerne i utmarksdomstolen utfører sitt arbeid for domstolen i tillegg til sine ordinære arbeidsforhold andre steder.

Anárjohka, Karasjok (Foto/Govva: Nils Asbjørn Engstad)

Álggahus

Finnmárkku meahcceduopmostuollu lea, Láhkageassemánu 17.b. 2005 nr. 85 riektediliid eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddaheami birra Finnmark fylkka vuodul, ásaheavvon sierraduopmostuollun meannudit daid riidduid vuoigatvuođaid alde mat čuožžilit manjilgo Finnmarkokommišuvdna lea čielggadan dihto guovllu vuoigatvuođadiliid. Duopmostuolus barget jodiheaddji, nubbijodiheaddji, golbma fásta miellahtu ja guokte várremiellahtu. Duopmostuolu miellahtut leat virgáduvvon ámmátolmmožin áigeráddjehusa haga, ja dát gusto dassáigo duopmostuollu lea gárven barggus.

Finnmárkku meahcceduopmostuolus leat čuovvovaččat miellahtun ja várremiellahtun:

- láhkaduopmár Nils Asbjørn Engstad, jodiheaddji
- sundi Marit Nervik, nubbijodiheaddji
- advokáhta Benny Solheim, miellahtu
- váldodutki Jan Åge Riseth, miellahtu
- arkeologa/eanadoalli Kjersti Schanche, miellahtu
- boadussuorgejodiheaddji Charles Hansen, várremiellahtu
- PhD-kandidáhta Aila Biret Henriksen Selfors, várremiellahtu

Láhkaduopmár Susann Funderud Skogvang lea juovlamánu 1. b. 2022 rájes heaitán várremiellahtun konstituuvnnas ohcama mielde, ja Aila Biret Henriksen Selfors lea nammaduvvo várremiellahtun seamma beaivvi rájes.

Finnmárkku meahcceduopmostuolus leat bargolanjat seamma sajis go Hålogalándda lágamánnerievttis Romssa gávpogis. Meahcceduopmostuolu duopmárat barget duopmostuolu ovddas lassin sin dábálaš bargogaskavuodas eará sajiin.

Oppgaver

Utmarksdomstolen er en særdomstol opprettet i medhold av finnmarksloven som et ledd i prosessen med å kartlegge og anerkjenne eksisterende rettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk har opparbeidet til den grunnen Finnmarkseiendommen overtok 1. juli 2006.

Finnmarkskommisjonen har som oppgave å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kommisjonen utarbeider rapporter fra særskilte utredningsfelt i Finnmark. Rapportene angir blant annet hvem som etter kommisjonens mening er eier av grunnen i området, om andre har bruksrettigheter der og hva slags bruksrettigheter det er tale om.

Utmarksdomstolen for Finnmark behandler tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt. Fristen for å reise søksmål er ett år og seks måneder etter at Finnmarkskommisjonen har lagt fram sin rapport.

Utmarksdomstolen har ikke noe fast rettssted, og er slik sett en ambulerende domstol. Hovedforhandlingene holdes på det sted i Finnmark hvor det er mest hensiktsmessig ut fra den konkrete saken som blir behandlet.

Høyesterett er ankeinstans for utmarksdomstolens avgjørelser.

Barggut

Meahcceduopmostuollu lea sierraduopmostuollu ásahuvvon Finnmarkolága olis lađasin proseassas kártet ja dohkkehit dálá vuoigatvuođaid maid finnmárkulaččat leat guhkesáigge geavaheami bokte rábidan daid eatnamiidda maid Finnmarkkuopmodat válddii háldosis suoidnemánu 1.b. 2006.

Geaimmejohka, Karasjok (Foto/Govva: Nils Asbjørn Engstad)

Finnmarkkokommišuvnna bargun lea kártet dálá geavahan- ja oamastanvuoigatvuođaid maid finnmárkulaččat leat háhkan guhkesáigge geavaheami vuodul. Kommišuvdna čállá rapportaid sierra čielggadanguovlluin Finnmarkkus. Rapportat almmuhit earret eará geat kommišuvnna oaivila mielde oamastit guovllu eatnamiid, leatgo earáin doppe geavahanvuoigatvuođat ja guđelágan geavahanvuoigatvuođain lea sáhka.

Finnmarkku meahcceduopmostuollu meannuda nákkuid vuoigatvuođaid alde mat

čuožžilit manjilgo Finnmarkkokommišuvdna lea muhtin guovllu čielggadan. Áigemearri čuoččáldahttit ášši lea beannot jagi das rájes go Finnmarkkokommišuvdna lea rapportastis almmuhan.

Meahcceduopmostuolus ii leat bistevas diggebáiki, ja sáhtta danne gohčodit johtti duopmostuollun. Váldodiggomat dollojit Finnmarkkus dan báikkis gos lea heivvolaččamusat dan ášši ektui mii meannuduvvo.

Alimusriekti lea meahcceduopmostuolu mearrádusaide guoddalanásahus.

Saksavvikling

Finnmarkskommisjonen har så langt utredet seks felt:

- Felt 1** Stjernøya/Seiland, rapport avgitt 20. mars 2012
- Felt 2** Nesseby, rapport avgitt 13. februar 2013
- Felt 3** Sørøya, rapport avgitt 16. oktober 2013
- Felt 5** Varangerhalvøya øst, avgitt 24. juni 2014
- Felt 6** Varangerhalvøya vest, avgitt 16. oktober 2015
- Felt 4** Karasjok, delrapporter avgitt 11. desember 2019 og 1. desember 2022

Rapportene har generert 28 søksmål for utmarksdomstolen, som fordeler seg slik:

- Felt 1: 5 søksmål
- Felt 2: 3 søksmål
- Felt 3: 2 søksmål
- Felt 4: 14 søksmål
- Felt 5: 2 søksmål
- Felt 6: 2 søksmål

Ved utgangen av 2022 gjenstår det å behandle to søksmål som er reist for avklaring av rettsforhold i Karasjok kommune. Disse sakene vil bli avgjort i løpet av første kvartal 2023. Ved utgangen av 2022 var det ikke inngitt søksmål til utmarksdomstolen med utgangspunkt i Finnmarkskommisjonens delrapport fra felt 4 Karasjok avgitt 1. desember 2022 om interne rettsforhold i reindriften.

Utmarksdomstolens avgjørelser blir fortløpende gjort tilgjengelig på Lovdata. Et utvalg av dommene er lagt ut på domstolens nettside.

Áššelágideamit

Finnmárkokommišuvdna lea dássázii čielggadan guhtta guovllu:

- 1. guovlu** Stierdná/Sievju, raporta almmuhuvvon njukčamánu 20.b. 2012
- 2. guovlu** Unjárga, raporta almmuhuvvon guovvamánu 13.b. 2013
- 3. guovlu** Sállan, raporta almmuhuvvon golggoamánu 16.b. 2013
- 5. guovlu** Nuorta Várnjárga, almmuhuvvon geassemánu 24.b. 2014
- 6. guovlu** Oarje Várnjárga, almmuhuvvon golggoamánu 16.b. 2015
- 4. guovlu** Kárášjohka, almmuhuvvon juovlamánu 11.b. 2019 ja juovlamánu 1.b. 2022 Kárášjohka, almmuhuvvon juovlamánu 11.b. 2019

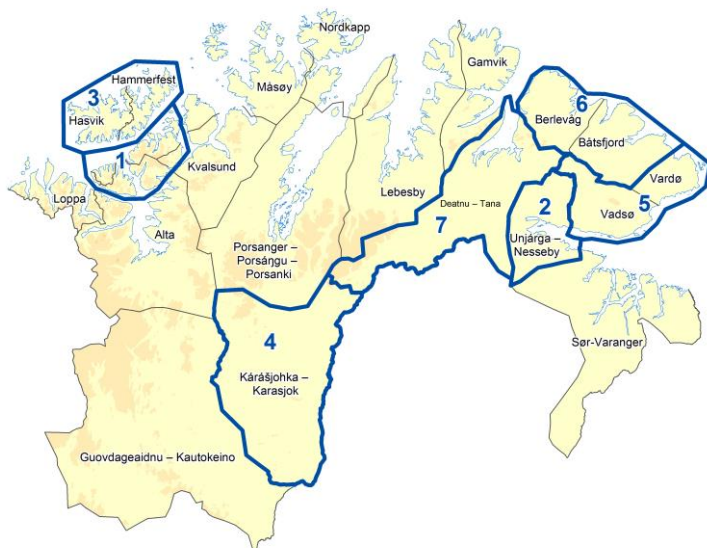
Raporttat leat meahcceduopmostullui mielddisbuktán 28 čuoččáldahttima, mat leat juohkásan dán láhkai:

- 1. guovlu: 5 áššečuoččáldahttima
- 2. guovlu: 3 áššečuoččáldahttima
- 3. guovlu: 2 áššečuoččáldahttima
- 4. guovlu: 14 áššečuoččáldahttima
- 5. guovlu: 2 áššečuoččáldahttima
- 6. guovlu: 2 áššečuoččáldahttima

2022 loahpas leat meannutkeahttá báhcán guokte áššečuoččáldahttima mat leat ovddiduvvon čielggadan dihtii riektediliid Kárášjoga gielddas. Dát áššit galget dubmejuvvot 2023 álgojahkenjealjádasas. 2022 loahpas eai lean boahťán áššečuoččáldahttima meahcceduopmostullui Finnmarkkommišuvnna

oasseraportta 4. guovllu Kárášjohka vuodul almmuhuvvon juovlamánu 1. b. 2022 boazodoalu siskkáldas diliid birra.

Meahcceduopmostuolu mearráduusat biddjojijt dađistaga Lovdatai oaidnin láhkai. Duomuin lea muhtin oassi biddjojuvvon duopmostuolu neahttasiidui.

Andre aktiviteter 2022

Utmarksdomstolen har organisert arbeidet slik at dommerne møtes til interne møter med varighet over en eller to dager. På møtene drøftes faglige tema, administrative saker og det treffes avgjørelser i tvistesakene domstolen har til behandling.

Relevant informasjon om domstolen, om saksgang og saksbehandling ved utmarksdomstolen, er lagt ut på nettsiden på norsk og nordsamisk. Det er også utarbeidet en kortfattet orientering om domstolen på engelsk.

Eará doaimmat 2022:s

Meahcceduopmostuollu lea barggus organiseren nu ahte duopmárat čoahkkaniit ovtta dahje guovtti beaivasaš siskkáldas čoahkkimiidda. Čoahkkimiin ságaškuššat fágalaš fáttáid, hálddahušlaš áššiid ja dahkat mearrádusaid daid nággoáššiin maid duopmostuollu galgá meannudit..

Meahcceduopmostuolu guoskevaš dieđut duopmostuolu, áššejođu ja áššemeannudeami birra leat neahttasiiddus dárogillii ja davvisámegillii. Duopmostuolu birra lea maidái oanehis čuvgehus eangalsgillii.

Utmarksdomstolen på befaring ved Iešjávri, Karasjok (Foto/Govva: Nils Asbjørn Engstad)

Samarbeid

Hålogaland lagmannsrett bistår utmarksdomstolen med saksbehandlerkapasitet og annen bistand. Dette har vist seg å være en gunstig ordning for utmarksdomstolen, og vi retter en særskilt takk til Hålogaland lagmannsrett for det.

Utmarksdomstolen vil også takke Indre og Østre Finnmark tingrett for samarbeidet, ikke minst for bistand knyttet til utmarksdomstolens behov for samisk språkkompetanse.

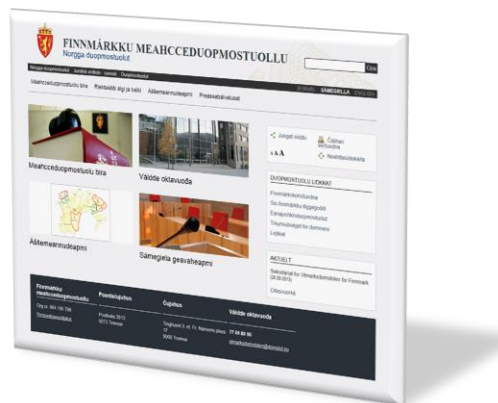
Utmarksdomstolens nettside gir utfyllende informasjon om domstolen på nordsamisk og norsk: <http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/Utmarksdomstolen-for-Finnmark/>.

Ovttasbargu

Hålogalándda lágamánneriekti helpe meahcceduopmostuolu áššemeannudannávccaiguin ja eará vehkiin. Dát orro bures doaibmamin meahcceduopmostuolu ektui, ja giitit eareliiggánit Hålogalándda lágamánnerievtti dan ovddas.

Meahcceduopmostuollu giitá maiddá Sis- ja Nuorta-Finnmárkkku diggegotti ovttasbarggu ovddas, ja áinnas veahkkái čatnasan meahcceduopmostuolu sámegiel gelbbolašvuoda dárbut.

Meahcceduopmostuolu neahttasiidduin leat dievaslaš diedut duopmostuolu birra davvisámegillii ja dárogiillii: <http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/Utmarksdomstolen-for-Finnmark/>

Kontaktinformasjon:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Postadresse: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Besøksadresse: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 60 35 34

E-post: Utmarksdomstolen@domstol.no

Oktavuodádiedut:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Poastačujuhus: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Galledančujuhus: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 60 35 34

E-poasta: Meahcceduopmostuollu@domstol.no